

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: 6810/2013
Registrační číslo (uvádějte vždy v korespondenci): 263/PS/2013

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl podle § 16 a § 24 zákona o finančním arbitrovi s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také „správní řád“), v řízení zahájeném podle § 8 zákona o finančním arbitrovi dne 4. 3. 2013, vedeném pod reg. č. 263/PS/2013, na návrh ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Československá obchodní banka, a. s., IČO 000 01 350, se sídlem Radlická 333/150, 150 57 Praha 5, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, pod spisovou značkou BXXXVI 46 (dále jen „Instituce“), o námitkách Navrhovatele ze dne 8. 7. 2013, evid. č. 5493/2013, proti nálezu finančního arbitra ze dne 28. 6. 2013, evid. č. 5179/2013, takto:

Námitky navrhovatele, ■, ze dne 8. 7. 2013, evid. č. 5493/2013, se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 28. 6. 2013, evid. č. 5179/2013, se podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

O d ů v o d n ě n í:

1. Řízení o návrhu

Návrhem na zahájení řízení se Navrhovatel domáhal proti Instituci určení neplatnosti výpovědi smlouvy o běžném účtu a náhrady škody a nemajetkové újmy, které Navrhovatel v souvislosti s výpovědí smlouvy o běžném účtu vznikly.

V řízení o návrhu vzal finanční arbitr za prokázané, že Navrhovatel dne 28. 11. 1994 uzavřel se společností Investiční a poštovní banka, a. s., IČO 453 16 619, Smlouvu o vedení postžirového účtu (dále jen „Smlouva o účtu“). Z obchodního rejstříku vyplývá, že s účinností ode dne 19. 6. 2000 došlo k prodeji podniku společnosti Investiční a poštovní banka, a. s., Instituci, která se tímto stala její právní nástupkyní. Instituce na základě převzaté Smlouvy o účtu vede Navrhovateli účet č. ■ (dále jen „Účet“). Dne 10. 5. 2000 uzavřel Navrhovatel s Institucí dodatek ke Smlouvě o účtu – povolené přečerpání (dále jen „Kontokorent“), jehož prostřednictvím čerpal Navrhovatel kontokorentní úvěr ke Smlouvě o účtu ve výši 20.000 Kč. Součástí Kontokorentu jsou podmínky pro kontokorent účinné od 1. 7. 2011 (dále jen „Podmínky pro kontokorent“). Dne 31. 10. 2006

uzavřel Navrhovatel s Institucí smlouvu o úvěru ke kreditní kartě, a to na základě „žádosti o kreditku Elektron ze dne 31. 10. 2006“ (dále jen „Smlouva o úvěru ke kreditní kartě“), jejíž součástí jsou Podmínky pro kreditní karty Poštovní spořitelny účinné od 1. 11. 2012 (dále jen „Podmínky pro KK“).

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů jako součást návrhu učinil i určení neplatnosti výpovědi Kontokorentu a výpovědi Smlouvy o úvěru o kreditní kartě, i přesto že Navrhovatel v samotném návrhu označil pouze Smlouvu o vedení účtu.

Finanční arbitr po provedeném dokazování v nálezu konstatoval, že Instituce neporušila právní povinnost, nedošlo k situaci, která by zakládala právo Navrhovatele na náhradu škody či právo na náhradu nemajetkové újmy. Finanční arbitr dále konstatoval, že ustanovení § 96 zákona o platebním styku stanoví podmínky, za kterých může rámcovou smlouvu o platebních službách (tj. Smlouvu o účtu) vypovědět poskytovatel platebních služeb, a požadavky na formu výpovědi.

Finanční arbitr dovodil, že formální náležitosti výpovědi Smlouvy o účtu Instituce splnila, zejména požadavky na formu výpovědi stanovené v § 96 odst. 2 zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“), a v bodě 180 Obchodních podmínek (tj. učinila tak písemně, tj. na trvalém nosiči dat, určitě a srozumitelně, v českém jazyce, tj. v úředním jazyce státu, v němž je platební služba nabízena). Ze Smlouvy o účtu rovněž nevyplývá, že by tato byla uzavřena na dobu určitou a že by ji tak Instituce neměla možnost vypovědět, a to i bez udání důvodu, přičemž tato možnost byla sjednána oboustranně. Sjednaná výpovědní doba nesmí být kratší než dva měsíce, přičemž v projednávaném případě byla výpovědi ještě delší, neboť činila dva měsíce a dvacet kalendářních dní.

Finanční arbitr návrh Navrhovatele zamítl a současně konstatoval, že ze shromážděných důkazních prostředků rovněž nezjistil, že by Instituce ukončila předmětné smlouvy z důvodů nastíněných Navrhovatelem, tedy že by výpovědi byly následkem zvláště Instituce, jejího rozmaru nebo skryté zaujatosti vůči Navrhovateli a ani nešlo o zásah orgánů veřejné moci.

4. Námítky Navrhovatele

Navrhovatel trvá na svém hodnocení věci, vidí v Nálezu finančního arbitra nebezpečný precedent, který umožňuje jakékoliv instituci jakéhokoliv klienta bezdůvodně odmítnout, aniž by takový klient jakkoliv pochybil. Označuje jednání Instituce za diskriminační a sektářské.

Finanční arbitr podle Navrhovatele nezkoumal důvod Instituce, který ji vedl ke zrušení smluvních ujednání s Navrhovatelem. Navrhovatel dále v obecné rovině kritizuje formu kontraktace s bankami. Navrhovatel uznává, že Instituce jednala v souladu s právními předpisy České republiky, ale jednala zároveň neeticky a tak, že Navrhovateli vznikla majetková i nemajetková újma.

Navrhovatel namítá, že ačkoliv platí pravidelné splátky za nedopracovanou kreditku splátky průměrně 3.000 Kč měsíčně, Instituce jeho dluh bez upozornění předala k vymáhání pohledávek na Český inkasní servis, spol. s r.o., což podle Navrhovatele znamená, že má platit úroky ze stejného dluhu dvakrát.

Navrhovatel se cítí poškozen i tím, že ačkoliv platí pravidelné splátky, Instituce mu vyhrožuje exekucí a provedla mu negativní záznam v bankovním registru klientských informací, nebankovním registru klientských informací a registru dlužníku SOLUS. Navrhovatel žádá o okamžité postoupení

pohledávky zpět na Instituci z Českého inkasního servisu, spol. s r.o. (žádá o „stažení“ pohledávky zpět) a také žádá, aby neplatil úroky dvěma subjektům, protože to hraničí s lichvou.

3. Vyjádření Instituce k Námitkám Instituce

Instituce se domnívá, že tato kauza je založena od počátku na nespokojenosti Navrhovatele s tím, že Instituce využila smluvně sjednané a právně zcela korektní možnosti vypovědět příslušné smlouvy s Navrhovatelem bez udání důvodu, a že Navrhovatel se tímto postupem, který on sám akceptoval, cítí osobně dotčen. Instituce souhlasí s hodnocením finančního arbitra a nenalézá jediný právní či věcný důvod, proč by nález měl být jakkoliv zpochybnován – za takový důvod potom Instituce zejména nepovažuje ani ze zřejmého vlastního nepochopení vycházející výklady Navrhovatele týkající se „nebezpečného precedentu“ nebo výhrady k nedostatečnému prozkoumání důvodů výpovědi tam, kde nemusí být ani náznakem uváděny, ani pohrůžku tím, že Navrhovatel „požene další jednání výše“, a konečně ani pohrůžku medializací. K již zcela absurdnímu argumentu vztahujícímu se k finančnímu arbitrovi jako „složce státu placené z našich daní“, ani není možné se podle Instituce rozumně vyjádřit.

4. Řízení o námitkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi není finanční arbitr vázán návrhem a aktivně opatřuje důkazy; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné důkazy.

Navrhovatel podal Námitky v zákonem stanovené lhůtě a finanční arbitr posoudil Námitky v souladu s § 81 a § 82 správního řádu jako přípustné.

Finanční arbitr se v průběhu řízení o námitkách nesetkal s jediným tvrzením stran sporu, zejména Navrhovatele, kterým by nález věcně hodnotil, které by relevantním způsobem napadalo odůvodnění finančního arbitra byť v jediném bodě. Navrhovatel se buď obecně, prázdňě zabývá kritikou bank a finančního arbitra, nebo opakuje ve značném rozsahu žalobní důvody uvedené v návrhu na zahájení řízení, přičemž v podstatných částech je se způsobem jejich řešení finančním arbitrem dokonce smířen (viz tvrzení Navrhovatele v Námitkách, že: *„uznávám, jak již jsem sděloval, že možná banka jednala v souladu s předpisy, ale jednala zároveň neeticky a tak, že klientovi vznikla újma majetková i nemajetková.“* Hlavním argumentem Navrhovatele v Námitkách, a o ostatně i v návrhu, je pídění se po důvodu výpovědi Smlouvy o účtu, Kontokorentu, Smlouvy o úvěru ke kreditní kartě. Finanční arbitr může lidsky pochopit, že Navrhovatel chce znát důvod výpovědi uvedených smluv, ale nemůže přikročit k tomu, aby pro uspokojení tohoto přání Navrhovatele rozhodoval v rozporu s objektivním právem, tedy ukládal Instituci povinnost, kterou uložit nemůže.

Jak konstatoval finanční arbitr v Nálezu, na jednání Instituce neshledal žádné porušení zákonné ani smluvní povinnosti, které si strany sporu sjednaly, resp. zákon stanovuje. Instituce měla právo vypovědět všechny smlouvy i bez udání důvodu.

Relevantní právní úprava, která takový postup umožňuje, tedy zákon o platebním styku, je přitom bytostně spojena s úpravou evropského práva, kterou zákon o platebním styku právně provádí a

nutno dodat, také provést musí; pokud by tak český zákonodárce neučinil, vystavil by se postihu. Z toho vyplývá, že nejen finanční arbitr, ale i další orgány veřejné moci, včetně moci zákonodárné, jsou bez dalšího povinny takovou úpravu akceptovat. Podle bodu 3. článku 45. Směrnice 2007/64/Es o platebních službách na vnitřním trhu (dále jen „Směrnice“): „*[j]e-li tak dohodnuto v rámcové smlouvě, poskytovatel platebních služeb může rámcovou smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou vypovědět s nejméně dvouměsíční výpovědní lhůtou způsobem stanoveným v čl. 41 odst. 1.*“.

Podle bodu 1. čl. 41 Směrnice pak: „*Členské státy vyžadují, aby včas před tím, než je uživatel platebních služeb vázán jakoukoli rámcovou smlouvou nebo nabídkou, poskytovatel platebních služeb poskytl uživateli platebních služeb na papíře nebo jiném trvanlivém médiu informace a podmínky uvedené v článku 42. Tyto informace a podmínky musí být formulovány jasně a srozumitelně pomocí snadno pochopitelných slov v úředním jazyce členského státu, ve kterém je platební služba nabízena, nebo v jiném jazyce, na němž se strany dohodnou.*“

Finanční arbitr má za to, že je zřejmé, že evropská úprava platebního styku, podobně jako česká, řeší jen otázky formy výpovědi a existenci lhůty, nikoliv výpovědní důvody, čímž zároveň klade jasné mantinely výkladu práva.

Pokud jde o Navrhovatelův požadavek na náhradu majetková škody a nemajetkové újmy, pak předpokladem vzniku odpovědnosti za škodu podle soukromého práva, tedy podle práva občanského a obchodního, které na daný spor dopadají (nebereme-li v potaz některé speciální typy odpovědnosti za škodu, která na danou věc v žádném případě nedopadají), je porušení povinnosti, vznik škody a příčinná souvislost mezi nimi. Rozdíl v obecné odpovědnosti podle občanského a obchodního práva (platícího pro obchodně závazkové vztahy) leží v tom, že podle obchodního práva se odpovídá bez ohledu na zavinění, kterým se v nauce obecně rozumí: „*vnitřní psychický vztah škůdce k jeho vlastnímu protiprávnímu jednání a výsledku tohoto jednání. Zavinění je založeno na spojení dvou psychických prvků, jednak prvku poznání, tedy prvku intelektuálního, rozumového, spočívajícího ve vědomosti a předvídání určitého výsledku, jednak prvku vůle, spočívajícího v tom, že subjekt projevuje vůli tím, že něco chce, ale také tím, že je s něčím srozuměn.*“¹

Finanční arbitr pomine úvahu nad otázkou, zda vůbec škoda vznikla a v domnělé výši předložené Navrhovatelem. Podstatná je otázka zda došlo k porušení povinnosti, k čemuž, jak konstatoval Navrhovatel, nedošlo. Instrukce neporušila žádnou právní povinnost ve vztahu k Navrhovateli, proto je jakkoliv nadbytečná jakákoliv další úvaha nad samotnou škodou a příčinným vztahem mezi porušením právní povinností a vznikem škody, případně posuzovat v nějakém rozsahu okolnost zavinění a na čí straně.

K požadavku Navrhovatele na náhradu škody za nemajetkovou újmu v penězích musí finanční arbitr opětovně konstatovat, že Instrukce neporušila zákonnou nebo smluvní povinnost. Finanční arbitr odkazuje na názor, že občanskoprávní ochrana osobnosti fyzické osoby přichází v úvahu pouze u zásahů do osobnosti chráněné všeobecným osobnostním právem, které je třeba kvalifikovat jako neoprávněné (protiprávní)². Finanční arbitr tak již v této fázi nemůže konstatovat vznik práva na náhradu nemajetkové újmy ve smyslu § 13 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění

¹ ZAVINĚNÍ, právní úprava a její změny, SAGIT, nakladatelství ekonomické a právní literatury, internetový zdroj dostupný na webové adrese: [http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=151&typ=r&levelid=oc_583.htm]

² Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 30 Cdo 1293/2007

pozdějších předpisů, a proto ani nemůže posuzovat, jaké osobností právo bylo dotčeno a zda v požadované intenzitě.

Padá tedy námitka Navrhovatele, že Instituce se k Navrhovateli chovala sice v souladu s právními předpisy, ale neeticky, čímž mu vznikla majetková škoda a nemajetková újma.

K požadavku Navrhovatele, aby neplatil identický úrok u dvou subjektů zároveň, je nutné podotknout, že již ze zjevného provedení Navrhovatelem předložených důkazních prostředků, jmenovitě výpisu z účtu č. 211912851/0300 ke Smlouvě o kreditní kartě za období 21. 6. 2013 – 21. 7. 2013 a výzvy k uhrazení pohledávky z účtu č. 211912851/0300 od Českého inkasního servisu, spol. s.r.o., s uvedením celkového dluhu Navrhovatele ke dni 18. 7. 2013 je zřejmé, že Navrhovatel dvojnásobně úroky za jeden produkt neplatí. Konečný zůstatek dluhu Navrhovatele je uveden v takřka identické výši jak ve výzvě, tak ve výpisu (rozdíl činí cca 1 Kč, jde o podobné zúčtovací období, rozdíl zúčtovacího období jsou tři dny), týká se jednoho a toho samého dluhu.

K požadavku Navrhovatele na jeho výmaz z bankovního registru klientských informací, nebankovního registru klientských informací a registru dlužníků SOLUS (dále jen „registry dlužníků“) finanční arbitr uvádí, že o takovém požadavku není příslušný rozhodovat, jelikož se nejedná o spor při poskytování platebních služeb. Registry dlužníků jsou především záležitostí související se zpracováním osobních údajů ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o ochraně osobních údajů“), a tento aspekt je nutný v pravomoci finančního arbitra zohlednit, finanční arbitr není oprávněn rozšiřovat svoji pravomoc nad úroveň stanovenou zákonem a rozhodovat tak o problematice zákona o ochraně osobních údajů.

Vzhledem k tomu, že Navrhovatel v průběhu řízení o námitkách nepřišel s novými tvrzeními a důkazními prostředky, finanční arbitr neshledal Námitky k nálezu za důvodné, a proto je zamítá.

P o u č e n í o o d v o l á n í :

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné.

Podle § 244 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

V Praze dne 22. 8. 2013

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr